

A nádori méltóság visszaállítása.

Budapest, október 29. József főherceg misszióját illetőleg először az volt a kiinduló pont, hogy a kormányelnök a főherceg legyen. Később úgy határoztak, hogy József főhercegnek a nádori méltóságot ajánlják föl és kormány alakul a baloldali pártok és a parlamenten kívüli tényezők bevonásával, ezért a baloldali pártok törvényjavaslatot akarnak benyújtani a nádori méltóság visszaállításáról.

Budapest, október 29. Az új kormány törvényjavaslatot fog beterjeszteni bemutatkozásakor a nádori méltóság visszaállításáról. A törvényjavaslat megszavazása után megadják a nádorválasztást. A nádori méltóságra József főherceget fogják megválasztani.

Készülnek a soroksári-fegyvergyár munkásai

Budapest, október 29. A mai félórai munkaszünet idején a Soroksári-uti fegyver- és gépgyár munkásai mintegy háromezren megrohanták a gyár hatalmas fegyverraktárát, betörték a raktárba és az ott talált Frommerpisztolyokkal és Manlicher puskákkal, továbbá töltényekkel ellátták magukat. A gyár igazgatósága rendőri és katonai segítséget kért, de mire a rendőrök és katonák megérkeztek, a munkások már újra dolgoztak. Déli egy óraker megmozdították a munkásokat, a Manlichereket elszedték, akiknél Frommerpisztolyok voltak, azokat nem bántották. Délután két óraker rendőrség és csendőrség vonult a gyár területére, amelynek több pontját megszállták. Közbelépésre azonban nem volt ok. A gyárban egész délután rendben folyt az üzem. A késő délutáni órákban az a hír terjedt el, hogy a munkások a gyárban rombolni kezdtek, ez a hír azonban nem bizonyult valósnak.

Minisztertanács Sándor főkapitány részvételével

Budapest, október 29. Ma délelőtt 10 óraker minisztertanács volt, amelyen a kormány valamennyi Budapesten időző tagja résztvett. Azonkívül jelen volt a minisztertanácsban dr. Sándor László rendőrfőkapitány és Jekel belügyminiszteri tanácsos. Kévéssel a minisztertanács megkezdése előtt megjelent a miniszterelnöki palotában gróf Tisza István is, de rövid idő múlva ismét eltávozott. Féltenekettőkor Wekerle ott hagyta a minisztertanácsot és átment József főherceghez.

Félórai munkaszünet

Budapest, október 29. A Magyar Nemzeti Tanács ma hajnalban tartott ülésén megbélyegezte az éjjeli vérontást és felszólítást intézett Budapest polgáraihoz és munkásaihoz, hogy a gyárban, műhelyben, üzletben és minden munkahelyen a gyász és tiltakozás jeléül ma délelőtt tíztől féltenekeneg óráig a munkát szüntesse be. Ez a csendes tiltakozás rendezavarás nélkül le is folyt. Félóra hosszat ma délelőtt nem működött a telefon és nem jártak a villamosok sem, nem dolgoztak a banktisztviselők, a fővárosi villanygyár tisztviselői, a nagyobb vállalatok tisztikara...

A fegyverszünet feltételei

Bécs, október 29. Genfi távirat szerint az antant fegyverszüneti feltételei közt azt fogja követelni Ausztria-Magyarországtól, hogy szolgáltatassa ki ágyuparkját és muniókészletét.

Bécs, október 29. Párisi jelentés szerint ott Andrassy Gyula felé, akit a Wilsonhoz intézett jegyzék értelmi szerzőjének tartanak, több bizalommal fordulnak, mint amennyivel elődjének személye iránt voltak. Vannak azonban olyanok, akik nem jó szemmel nézik, hogy Wilson tulságos engedékenységet (? tanusít Ausztria-Magyarországgal szemben. Ezek azt javasolják, hogy az antant ne nagyon siessen a bécsi ajánlat elfogadásával.

A szegedi ifjuság hitvallása a Nemzeti és katonatanács mellett.

— A kedd délutáni népgyűlés — Kitűzték a nemzeliszinű zászt a 46-os kaszárnya épületére. —

(Saját tudósítónktól.) A politikai pártoknak vasárnap délután tartott nagyszabású népgyűlése után impozáns módon nyilvánította a szegedi ifjuság és egyetemi polgárság a Magyar Nemzeti Tanácssal való együttérzését kedd délután tartott népgyűlésén. A nagyszabású népgyűlésen a polgárság az ifjusággal együtt ünnepelte a demokratikus Magyarország születését, majd határozati javaslatot hozott, amely mindenben csatlakozik a Magyar Nemzeti Tanácshoz és katonatanácshoz. A hatalmas tömeg a szítáló eső ellenére is mindvégig együtt maradt, sőt csak növekedett.

A népgyűlést Szegő Imre nyitotta meg lelkes, szép beszéddel, amelyben az újjászülött Magyarország harcosait üdvözölte fiatalos hévvel és ragyogó szavakkal. Utána dr. Kormányos Benő mondott beszédet a demokrácia mindig nyilvánvalóbb győzelméről, állandó térhódításáról. A Magyar Nemzeti Tanácsot — mondta — a gyűlés lelkesen üdvözli, programját a határozati javaslat szerint magáévá tenni kívánja. Végül figyelmezteti a megjelenteket, hogy a gyűlés méltóságának megóvása érdekében a gyűlés végén csendben oszadjon szét.

Sipos Iván, a Delmagyarország munkatársa emelkedett most szólásra.

— Ma, — mondotta — amikor az események vihar sebességével és ciklonok erejével jönnek; ma: országhatárok és trónok összeomlása idején és küszöbén reszketve egy új és talán szebb magyar jövődönk; ma, ebben a gyászkárpitos, fekete jelenben lellem mélyéig meghatódva állok nemzetünk atyjának, Kossuth Lajosnak szobra és a köréje csoportosult szegedi ifjuság elé. A borzalmas jelen rettenetes súlyának és jelentőségének tudatában kinek ne rendűne meg a szíve az előtt az ifjuság előtt, amely pár év múlva már ítéletet mond a ma embereinek cselekedetei és az események fölött; az előtt az ifjuság előtt, amely a jelen harcaiban, munkáiban a legközvetlenebbül érdekelt, hiszen munkánknek, tetteinknek minden eredményét, vagy eredménytelenségét nekik szüreteljük, annak minden terhét az ő válluk fogja — alig egy pár év múlva — átvállalni.

Vázolta ezután a politikai helyzetet, a mely a Nemzeti Tanács föllállításához vezetett, majd így folytatta beszédét: Lehet-e kétsége valakinek aziránt, hogy a Magyar Nemzeti Tanács és a magyar katonatanács nem a legfőbb kormányzati hatalom-e Magyarországon, a magyar nép, de még a magyar ifjuság előtt is, amelynek egy impozáns töredéke ime eljött Kossuth Lajos szobra elé, hogy szent fogadalmat és hitet tegyen a nemzet jövődjét biztosító Magyar Nemzeti Tanács és a magyar katonatanács mellett, a hatvan év előtti ifjuság példájára, amikor Kossuth még nem szobor, de élő, nagyszerű valóság volt. Beszédét az új, demokratikus Magyarország élettelésével fejezte be.

Zugó taps fogadta a beszédet, amely után Munkácsy István emelkedett szólásra. Foglalkozott a politikai helyzettel és a demokrácia mindig nyilvánvalóbb diadalával, a mely az országhatárok leomlására és az Internacionale szent győzelmére fog vezetni. Végül lelkes szavakkal üdvözölte az ifjuságot, amely ime már demokratikus szellemben mevelődik.

(Juhász Gyula beszéde.)

Juhász Gyula, a kiváló író mondotta ezután a következő nagyhatású beszédet:

Kedves ifjuság, mint pacifista magyar költő, köszöntelek benneteket, kik egy munkás jövődő békés harcosai lesztek.

Évente 364 napon hallottatok, olvastatok, tanultatok arról, hogy micsoda nagy hadve-

zetők és császárok micsoda nagyszerű háborúkkal csinálták eddig a történelmet. És egy napot szenteltek csak a békének! Ma azonban kortársai vagytok a világtörténelem legnagyobb fordulójának, amikor a militarista imperializmus örökre elbukik és a pacifista demokrácia véglegesen diadalmaskodik.

Ezután nemcsak beszélni lehet és kell a békéről, de azt csinálni is kell és harcolni is érte, mert a béke az a népeknek, ami az élet az egyének: a legdrágább kincs a világon! Memento mori: tanították eddig a középkori latinság ígéivel, de mi ezután a modern humanista jelszót hirdetjük: Memento vivere, emlékezzél az életre, amelyhez minden előnek szent joga van e földön! És gondoljunk ma tisztelettel a jövődő valódi hőseire, martíraira, költőire, a magyar Adv Endrére, a német Liebknechtre, a francia Romain Rollandra, az orosz Maxim Gorkijra, akik a béke új szövetségét hirdetik. És emlékezzünk az életre mindörökké!

Percekig tartó és szünni nem akaró lelkes taps és éjen fogadta a gyönyörű beszédet, amelyet közben is többször megéjlenzt a lelkes hallgatóság.

Juhász Gyula után Burger Béla és Böhm Endre mondtak szép és nazaias beszédeket, amelyek szintén lelkes tetszésre találtak a hallgatóság között, majd Ullmann S. Sándor lendületes beszéd kíséretében fölolvasta a következő határozati javaslatot:

A szegedi diákságnak a politikai pártoktól támogatott népgyűlése kimondja, hogy a Magyar Nemzeti Tanácsot örömmel üdvözli, annak programját mindenben magáévá teszi és hasonlóképpen üdvözi a megalakult katonatanácsot is.

Felszólítja a hadsereg Szegeden levő legyvernemeit, hogy csatlakozzanak az azonnali békét akaró Nemzeti és katonatanácshoz és senki másnak ne engedelmesskedjenek. Külön üdvözi a népgyűlést a budapesti egyetemi ifjuságot, megbélyegzi az államrendőrségnek a tüntetőkkel és a nemzeti zászival szemben követett eljárását és kimondja, hogy határozatait táviratilag közli a Nemzeti Tanácssal és a király kabinetirodájával. Végül kimondja a népgyűlés, hogy az ország diákságához proklamációval fordul, amelyben az egész ország ifjuságát csatlakozásra szólítja föl és kijelentik a szegedi diákok, hogy törhetetlen hűvei a forradalmi radikálisznak.

Végül Dobó István elszavolta Adv Endrének gyönyörű forradalmi költeményét, az „Induljunk a forradalomba” címűt. A népgyűlés a Himnusz éneklésével véget ért. Népgyűlés után a diákság énekszó közben a 46-os kaszárnya elé vonult és megkérték Ráth százados ügyeletes tisztet, hogy engedje meg a nemzeti színű lobogónak a kaszárnya épületére való kitűzését. A parancsnok ennek a kérésnek a legnagyobb készséggel eleget is tett és a nemzeti zászót nyomban kitűzték az épület tetejére. A diákság az állomásparancsnokság elé vonult, itt azonban nem engedték meg a nemzeti zászót kitűzését. Az állomásparancsnokság még mindig nem akar magyar lenni. A diákok; ezután énekelve bejárták a várost és lelkesen tüntettek a béke és a demokrácia mellett.

A szegedi főgimnázium tanuló ifjusága a következők közlésére kért bennünket:

A szegedi városi főgimnázium tanulóifjusága kijelenti, hogy a mai népgyűlésen hazafias érzésének nyilvánítására jelent meg. Kellemetlenül érintett bennünket az az epizód, amikor az egyik szónok sértő hangon nyilatkozott tanárainkról és kijelentjük, hogy vele ezen egy pontban nem értünk egyet.